

2015/2103(INL)

12.10.2016

VÉLEMÉNY

a Belső Piaci és Fogyasztóvédelmi Bizottság részéről

a Jogi Bizottság részére

A robotikára vonatkozó polgári jogi szabályok
(2015/2103(INL))

Előadó: Dita Charanzová

(Kezdeményezés – az eljárási szabályzat 46. cikke)

PA_INL

JAVASLATOK

A Belső Piaci és Fogyasztóvédelmi Bizottság felkéri a Jogi Bizottságot mint illetékes bizottságot, hogy állásfoglalásra irányuló indítványába foglalja be a következő javaslatokat:

- A. mivel a robotika nem újdonság; mivel a robotikának szerepe lehet társadalmunk jobbá alakításában; mivel a robotika és a mesterséges intelligencia sok ágazatban, így például az iparban, az egészségügyben, az építőiparban és a közlekedésben aktív szerepet játszhat a gazdaság digitalizációjában, valamint több innovációhoz, a veszélyes munkafeltételeknek való kitettség csökkenéséhez és új üzleti modellekhez vezethet, és az Uniónak a digitális egységes piac előmozdítása érdekében aktívan lépést kell tartania e területet fejleményeivel;
 - B. mivel a robotok egyre inkább az emberek közvetlen közelében működnek és a robotikai szolgáltatások piaca folyamatosan növekszik, ami új előnyöket hozhat a társadalom számára, de közben nem szabad elhanyagolni a biztonsági és a felelősségi kérdéseket sem;
 - C. mivel a robotika ugyan vitathatatlan előnyöket kínál, alkalmazása azonban átalakíthatja a munkaerőpiacot és szükségessé teheti az oktatási, a foglalkoztatási és a szociális politikák jövőjének megfelelő átgondolását;
 - D. mivel a robotok értékesítése és gyártása 2010 és 2014 között jelentősen nőtt, csak 2014-ben majdnem 30%-os növekedést mutatva, különösen az elektronikai iparban;
 - E. mivel az Unió GDP-jének 15%-át adó európai feldolgozóipar digitális átalakítása potenciálisan 1,25 trillió EUR hozzáadott értéket hozhat létre 2025-ben¹, és az autonóm és robotikai technológiák alkalmazása hozzájárulhat az európai ipari termelés fellendüléséhez és Európát jelentős versenyelőnybe hozhatja;
 - F. mivel a gépi tanulás hatalmas gazdasági és innovatív előnyöket kínál a társadalom számára azzal, hogy óriási mértékben javítja az adatelemző képességet, miközben kihívásokat jelent a megkülönböztetésmentesség, a megfelelő eljárások, a tájékoztatáshoz való hozzáférés és a döntéshozatali folyamatok érthetőségének biztosítása tekintetében;
 - G. mivel az orvosi alkalmazások területén bekövetkezett fejlemények, mint például a robotprotézisek és implantátumok az azokat viselő embereket alapvetően függővé teszik a karbantartástól, a javítástól és a fejlesztésektől;
 - H. mivel minden új technológiai és gyártási prototípus fejlesztésekor figyelembe kell venni az adatvédelmet és a szellemi tulajdon tiszteletben tartását;
 - I. mivel sok harmadik ország megfelelő iránymutatásokat és jogszabályokat fogadott el a robotika területén, és számos tagállam is megkezdte a téma alapos vizsgálatát;
1. hangsúlyozza, hogy uniós szintű megközelítésre van szükség a belső piac

¹ STOA, A kibernetikai rendszerek etikai aspektusai, Jövőkutatási tanulmány (2016. május), 1. melléklet, 37. o.

- fragmentálódásának megelőzése érdekében, továbbá ezzel egyidejűleg hangsúlyozza a kölcsönös elismerés elvének fontosságát a robotok és a robotikai rendszerek határokon átnyúló alkalmazása szempontjából; emlékeztet arra, hogy a tesztelést, a hitelesítést és a forgalomba hozatali engedélyezést csak egyetlen tagállamban kell megkövetelni;
2. hangsúlyozza, hogy ezt a megközelítést hatékony piacfelügyeletnek kell kísérnie, továbbá jogorvoslatoknak és a tagállamok arra vonatkozó hatáskörének, hogy termékek visszahívását elrendeljék és a jogsértések miatt szankciókat szabjanak ki;
 3. hangsúlyozza a robotikai ágazatban működő, új piaci szegmenseket létrehozó vagy robotokat használó kis- és középvállalkozások és induló innovatív vállalkozások segítségét célzó intézkedések fontosságát;
 4. ösztönzi nagyratörő európai robotikai kutatási és innovációs stratégia kidolgozását a robotikában rejlő növekedési és munkahelyteremtési lehetőségek teljes körű kiaknázása érdekében;
 5. elismeri, hogy már jelentős számú nemzetközi szabvány létezik és széles körben elterjedt az iparban, olyan kérdésekre vonatkozóan, mint például az interoperabilitás és a biztonság, ugyanakkor azonban úgy véli, hogy a robotika és a mesterséges intelligencia terén további szabványosításra van szükség, aminek szerepelnie kellene az Unió szabványosítással kapcsolatos prioritásai között az innováció előmozdítása és a fogyasztóvédelem magas szintjének garantálása érdekében; hangsúlyozza, hogy e jövőorientált területen elengedhetetlen a közös, biztonságos és magas szintű szabványok kialakítása;
 6. felhívja a Bizottságot, hogy az európai szabványügyi szervezetekkel együttműködve folytassa a nemzetközi szabványügyi szervezetek proaktív bevonását, és fokozza a nemzetközi partnerekkel folytatott együttműködést az e területre vonatkozó szabványok fejlesztése érdekében; ebben a tekintetben üdvözli külön technikai bizottságok, így a robotikával foglalkozó ISO/TC 299 felállítását, amely kizárólag a robotikával kapcsolatos szabványok kialakításán dolgozik;
 7. megismétli, hogy a szabványok döntő többségét az iparág által azonosított szükségletekre válaszolva dolgozzák ki, és arra ösztönzi az európai és a nemzetközi szabványügyi testületeket, hogy folyamatosan vizsgálják felül saját szabványait annak biztosítása érdekében, hogy megfeleljenek ezeknek a szükségleteknek;
 8. úgy véli, hogy a gyártási és az egyéni használatra fejlesztett robotokra is olyan termékbiztonsági és fogyasztóvédelmi szabályoknak kell vonatkozniuk, amelyek adott esetben garantálják a minimális biztonsági követelményeket és kezelik az abból fakadó baleseti kockázatot, hogy a robotok az emberekkel interakcióba lépnek, illetve az emberek közelében dolgoznak; úgy véli, hogy a robotikára vonatkozó minden politikának foglalkoznia kell az etikai kérdésekkel és az adatvédelemmel – a harmadik féltől származó és a személyes adatokra is kiterjedően –, a felelősséggel, az oktatásra és a képzésre gyakorolt hatással, valamint a kiberbiztonsággal kapcsolatos kérdésekkel;
 9. kiemeli a beépített biztonság és adatvédelem fontosságát a robotok fejlesztése során, továbbá a robotok válaszáinak tesztelésére vonatkozó szabályok fontosságát a fogyasztóvédelem szempontjából;

10. hangsúlyozza, hogy a robotok használatának tervezése esetén mindig az emberi méltóságot kell középpontba állítani, különösen az egészségügy területén;
11. rámutat arra, hogy a létfontosságú orvosi alkalmazások, például a robotprotézisek területén folyamatos, fenntartható hozzáférést kell biztosítani a karbantartáshoz, a fejlesztésekhez és különösen a hibákat és sebezhetőségeket javító szoftverfrissítésekhez;
12. úgy véli, hogy a tagállamok foglalkoztatási, oktatási és szociális politikáiban jobban figyelembe kell venni a robotizáció hatását; kéri a Bizottságot, hogy segítse egy egységes szabályozási keret kidolgozását és a tagállamok közötti szorosabb együttműködést; kéri a tagállamokat, hogy az információs és kommunikációs technológiákkal foglalkozó szakemberek hiányának elkerülése érdekében vezessenek be átalakított képzési kereteket;
13. megállapítja, hogy a robotikát és a mesterséges intelligencia technológiákat egyre növekvő mértékben alkalmazzák autonóm járművekben, például az önvezető autókban és a polgári célokra használt drónokban; megjegyzi, hogy egyes tagállamok már most is jogszabályokat iktatnak be vagy terveznek e területen, ami ahhoz vezethet, hogy a nemzeti jogszabályok különbözősége gátolja az autonóm járművek fejlődését; ezért egységes uniós szabályokat kér, amelyek megtalálják a megfelelő egyensúlyt a használók, a vállalkozások és az egyéb érintett felek érdekei között, és egyúttal elkerülik a robotika és a robotikai rendszerek túlszabályozását;
14. szabályozási együttműködésre hív fel bizonyos nemzetközi megállapodások, például az 1968. november 8-i Bécsi Közúti Közlekedési Egyezmény és a közlekedési balesetekre alkalmazandó jogról szóló, 1971. május 4-i Hágai Egyezmény módosítása érdekében;
15. úgy véli, hogy az autonóm járművek esetében nem feltétlenül szükséges a biztosítással kapcsolatos jogi helyzet megváltoztatása, mivel a jelenlegi gyakorlatok és az üzemeltetők, a gyártók és a biztosítók közötti jelenlegi kapcsolatrendszer megfelelőek lehetnek az új technológiák bevezetésének kezelésére, ahogy az a múltban is történt;
16. hangsúlyozza, hogy a robotika egészségügyi alkalmazása már most is növekvő piacot jelent, különösen a telerobotikus sebészeti eljárások terén, ahol Európa élen jár; kéri a Bizottságot, hogy biztosítson olyan feltételeket, amelyek lehetővé teszik az ilyen gyakorlatok fokozottabb alkalmazását;
17. felhívja a Bizottságot, hogy növelje a mesterséges intelligencia és a gépi tanulás társadalmi hatásaival kapcsolatos interdiszciplináris kutatások finanszírozását.

**A VÉLEMÉNYNYILVÁNÍTÁSRA FELKÉRT BIZOTTSÁGBAN
TARTOTT ZÁRÓSZAVAZÁS EREDMÉNYE**

Az elfogadás dátuma	11.10.2016
A zárószavazás eredménye	+: 35 -: 1 0: 1
A zárószavazáson jelen lévő tagok	Catherine Bearder, Dita Charanzová, Carlos Coelho, Lara Comi, Anna Maria Corazza Bildt, Daniel Dalton, Nicola Danti, Dennis de Jong, Vicky Ford, Ildikó Gáll-Pelcz, Evelyne Gebhardt, Maria Grapini, Sergio Gutiérrez Prieto, Robert Jarosław Iwaszkiewicz, Liisa Jaakonsaari, Antonio López-Istúriz White, Marlene Mizzi, Eva Paunova, Jiří Pospíšil, Virginie Rozière, Christel Schaldemose, Andreas Schwab, Olga Sehnalová, Igor Šoltes, Ivan Štefanec, Catherine Stihler, Richard Sulík, Róza Gräfin von Thun und Hohenstein, Mylène Troszczynski, Mihai Țurcanu, Anneleen Van Bossuyt, Marco Zullo
A zárószavazáson jelen lévő póttagok	Birgit Collin-Langen, Morten Løkkegaard, Julia Reda, Marc Tarabella
A zárószavazáson jelen lévő póttagok (200. cikk (2) bekezdés)	John Stuart Agnew